

Sygn. akt III KRS 69/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 października 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Maciej Pacuda (przewodniczący)

SSN Dawid Miąsik (sprawozdawca)

SSN Jolanta Strusińska-Żukowska

w sprawie z odwołania B. B.

od uchwały Krajowej Rady Sądownictwa Nr [...] z dnia 5 maja 2015 r. w przedmiocie przedstawienia wniosku o powołanie do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego Sądu Rejonowego w Bielsku-Białej, obwieszczonym w Monitorze Polskim z 2014 r., poz. 1125,

z udziałem A. M. i M. S.

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 27 października 2015 r.,

oddala odwołanie.

UZASADNIENIE

Uchwałą z 5 maja 2015 r., nr [...] Krajowa Rada Sądownictwa (Rada) postanowiła przedstawić Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej z wnioskiem o powołanie do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego Sądu Rejonowego w Bielsku-Białej kandydatury A. M. oraz M. S..

Na dwa wolne stanowiska sędziowskie w Sądzie Rejonowym w Bielsku-Białej zgłosiło się trzynastu kandydatów.

Zespół członków Krajowej Rady Sądownictwa przyjął 4 maja 2015 r. bezwzględną większością głosów stanowisko w przedmiocie zarekomendowania Radzie kandydatur A. M. oraz M. S. na dwa wolne stanowiska sędziego Sądu Rejonowego w Bielsku-Białej.

Krajowa Rada Sądownictwa uznając argumentację Zespołu członków Rady, że przedstawione kandydatury są najbardziej odpowiednie do objęcia stanowiska sędziowskiego, a także uwzględniając łącznie warunki powołania na stanowisko sędziego sądu rejonowego oraz kryteria ustalania kolejności kandydatów podjęła uchwałę zgodną ze stanowiskiem Zespołu.

W uzasadnieniu uchwały Rady wyjaśniono, że A. M. posiada bardzo bogate doświadczenie zawodowe. Była zatrudniona na stanowisku tłumacza-sekretarki, specjalisty ds. produkcji, referenta administracyjno-biurowego oraz starszego referenta w przedsiębiorstwach prywatnych. Następnie, po ukończeniu studiów prawnych, od 15 marca 2005 r. do 15 maja 2005 r. była zatrudniona na stanowisku asystenta sędziego w Sądzie Rejonowym w C. w wymiarze 1/2 etatu. Od 23 maja 2005 r. do 30 listopada 2005 r. była zatrudniona w Sądzie Rejonowym w Ż. na stanowisku referenta stażysty, pełniącego obowiązki asystenta sędziego w wymiarze 3/5 etatu. W okresie od 5 czerwca 2006 r. do 5 marca 2008 r. była zatrudniona w Sądzie Rejonowym w C. na stanowisku asystenta sędziego w wymiarze 1/2 etatu. W okresie od 10 marca 2008 r. do 31 maja 2008 r. kandydatka była zatrudniona w Sądzie Rejonowym w B. na stanowisku asystenta sędziego w pełnym wymiarze czasu pracy, od 1 czerwca 2008 r. na czas nieokreślony. Decyzją Ministra Sprawiedliwości Pani M. została 1 września 2010 r. mianowana na stanowisko referendarza sądowego w Sądzie Rejonowym w B. W 2012 r. ukończyła studia podyplomowe w zakresie prawa dowodowego na Uniwersytecie J.

Z oceny pracy kandydatki wynika, iż cechuje się ona dużą pracowitością, wydajnością i bardzo dobrą sprawnością w podejmowaniu kolejnych czynności. Wydawane przez nią postanowienia, nakazy zapłaty i zarządzenia zasługują na wysoką ocenę pod względem merytorycznym, jak i formalnym. Ponadto wysoka kultura osobista, nienaganna postawa w sądzie oraz bogata

wiedza i doświadczenie zdobyte w trakcie pracy na stanowisku asystenta sędziego, a następnie referendarza sądowego uzasadniają przekonanie, że A. M. będzie należycie wykonywała obowiązki sędziego Sądu Rejonowego.

Kolegium Sądu Okręgowego w Bielsku-Białej 18 marca 2015 r. oddało na kandydaturę A. M. 7 głosów „za” i 2 „wstrzymujące się”. Na posiedzeniu Zgromadzenia Ogólnego Sędziów Okręgu Sądu Okręgowego w Bielsku-Białej 20 marca 2015 r. kandydatka uzyskała 37 głosów „za”, 3 „przeciw” i 25 „wstrzymujących się”.

W dalszej kolejności Rada uznała, że M.S. także posiada bogate doświadczenie zawodowe. Pracował w charakterze inspektora w domu maklerskim, specjalisty ds. finansowych, asystenta maklera, asystenta w kancelarii radcy prawnego, od 1 maja 2005 r. do 21 maja 2006 r. zajmował stanowisko asystenta sędziego w Sądzie Rejonowym w B. Decyzją Ministra Sprawiedliwości M. S. został mianowany z dniem 22 maja 2006 r. referendarzem sądowym w Sądzie Rejonowym w B.

Z oceny kandydata wynika, że cechuje go bardzo dobra efektywność pracy, a zaskarżalność wydawanych przez niego orzeczeń pozostaje na bardzo niskim poziomie, spełnia więc wymagania niezbędne do wykonywania pracy na stanowisku sędziego Sądu Rejonowego.

Kolegium Sądu Okręgowego w Bielsku-Białej 18 marca 2015 r. oddało na kandydaturę M.S. 6 głosów „za” i 3 „wstrzymujące się”. Na posiedzeniu Zgromadzenia Ogólnego Sędziów Okręgu Sądu Okręgowego w Bielsku-Białej 20 marca 2015 r. kandydat uzyskała 25 głosów „za”, 5 „przeciw” i 25 „wstrzymujących się”.

Krajowa Rada Sądownictwa w pełni podzieliła stanowisko Zespołu członków Rady w przedmiocie poparcia kandydatur, gdyż A. M. uzyskała bardzo dobrą ocenę kwalifikacyjną pracy na stanowisku asystenta sędziego i referendarza sądowego, ponadto uzyskała trzecie w kolejności poparcie Kolegium Sądu Okręgowego w Bielsku-Białej oraz najwyższe poparcie środowiska sędziowskiego na posiedzeniu Zgromadzenia Ogólnego Sędziów Okręgu w Bielsku-Białej. Z kolei M. S. posiada wieloletnie doświadczenie zawodowe w pracy na samodzielnym stanowisku orzeczniczym referendarza sądowego. Otrzymał także bardzo wysoką ocenę

kwalifikacyjną oraz wysokie poparcie Kolegium Sądu Okręgowego w Bielsku-Białej i Zgromadzenia Ogólnego Sędziów Okręgu Sądu Okręgowego w Bielsku-Białej.

B. B. (skarżąca) wniosła do Sądu Najwyższego odwołanie od powyższej uchwały, zaskarżając ją w części, tj. co do pkt 1 i pkt 2, na mocy którego nieprzedstawiono Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej z wnioskiem o powołanie do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego Sądu Rejonowego w Bielsku-Białej jej kandydatury. Zaskarżonej uchwale zarzuciła naruszenie: 1) art. 42 ust. 1 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o Krajowej Radzie Sądownictwa (Dz.U. z 2011 r. Nr 126, poz. 714 ze zm., dalej jako ustawa o KRS) poprzez niedostateczne wyjaśnienie motywów jakie legły u podstaw podjętej uchwały przez zupełne zaniechanie odniesienia się do kandydatury skarżącej, niewskazanie przyczyn, dla których kandydatury rekomendowanych kandydatów uznano za najlepsze spośród wszystkich zgłoszonych kandydatów; 2) art. 33 ust. 1 ustawy o KRS poprzez nierozważenie sprawy w sposób wszechstronny, w szczególności na skutek nieuwzględnienia, że z udostępnionej dokumentacji wynika, iż skarżąca zasługuje na wyższą, niż rekomendowani kandydaci ocenę całościową, wynikającą z łącznego zastosowania kryteriów z art. 35 ust. 2 ustawy o KRS, gdyż spełnia zasadnicze kryterium oceny kwalifikacji w wyższym stopniu (jest doktorem nauk prawnych, ukończyła studia podyplomowe oraz liczne kursy i szkolenia, ma taką samą ocenę ze studiów prawniczych, ma porównywalną do wybranych kandydatów ocenę kwalifikacji sporządzoną przez dwóch sędziów wizytatorów, ma dłuższy staż pracy w wymiarze sprawiedliwości niż wybrani kandydaci, posiada doświadczenie w pracy dydaktycznej, uzyskała wysokie poparcie środowiska sędziowskiego) oraz poprzez oparcie wyboru rekomendowanych kandydatów na stanowisku Zespołu członków Rady, choć ten opracował listę rekomendowanych kandydatów podczas posiedzenia trwającego od godziny 12:02 do godziny 12:15; 3) art. 2, art. 32 ust. 1 i art. 60 Konstytucji RP; 4) art. 35 ust. 2 ustawy o KRS.

Skarżąca wniosła o uchylenie uchwały w zaskarżonej części oraz przekazanie sprawy w tym zakresie Radzie do ponownego rozpoznania.

W odpowiedzi na odwołanie Rada wniosła o oddalenie go w całości. Przedmiotem oceny w prowadzonym postępowaniu konkursowym nie mogą być tylko sporządzone przez sędziów wizytatorów oceny kwalifikacyjne, ale również

całokształt dokumentacji świadczący o kompetencjach i doświadczeniu zawodowym kandydatów. Rada podkreśliła, że postulat ten został spełniony w trakcie prowadzonego postępowania, gdyż z uzasadnienia zaskarżonej uchwały wynika, iż Rada uwzględniła akta postępowania oraz całość dokumentacji zgromadzonej w aktach osobowych zgłoszonych na wolne stanowisko kandydatów. Rada podniosła, że w uzasadnieniu uchwały wymieniono przesłanki, które przemówiły za wyborem kandydatów na wolne stanowisko sędziowskie (uzyskane oceny kwalifikacyjne, odpowiednie i wieloletnie doświadczenie zawodowe oraz wysokie poparcie środowiska sędziowskiego).

Rada zwróciła uwagę, iż skarżąca uzyskała ocenę kwalifikacyjną, która niewątpliwie nie jest lepsza od oceny wybranych kandydatów. Powyższa okoliczność, przy otrzymaniu niższego poparcia środowiska sędziowskiego na posiedzeniu Kolegium Sądu oraz niższego poparcia na posiedzeniu Zgromadzenia Ogólnego Sędziów Okręgu Sądu Okręgowego w Bielsku-Białej przemawiała za uznaniem, że kandydatura skarżącej nie była kandydaturą zbliżoną do osób przedstawionych z wnioskiem o powołanie na wolne stanowisko sędziowskie. Przy porównywaniu kandydatur skarżącej oraz M. S. wzięto pod uwagę liczbę głosów przeciwnych uzyskanych przez tych kandydatów, co przemówiło na korzyść rekomendowanego kandydata.

Odpowiedź na odwołanie wnieśli także A. M. oraz M. S. wnosząc o jego oddalenie.

Sąd Najwyższy zważył co następuje:

Odwołanie nie ma uzasadnionych podstaw.

Nieuzasadniony okazał się zarzut naruszenia 42 ust. 1 ustawy o KRS. Wbrew wywodom skarżącej, Rada zaprezentowała w uzasadnieniu uchwały kryteria, jakimi kierowała się przy wyborze kandydatów na wolne stanowiska sędziowskie w Sądzie Rejonowym w Bielsku-Białej, a także uzasadniła zastosowanie przyjętych przez siebie kryteriów do oceny wybranych kandydatów. Z utrwalonej linii orzeczniczej Sądu Najwyższego wynika, że wystarczającym uzasadnieniem decyzji Rady jest wskazanie wyróżniających się cech

rekomendowanego do nominacji kandydata i ogólne wskazanie, że pozostali kandydaci, w stosunku do których Rada może odnieść się łącznie, nie wykazują takich cech. Brak szczegółowej prezentacji w uzasadnieniu uchwały sylwetek kandydatów, których Rada postanowiła nie przedstawiać Prezydentowi RP z wnioskiem o powołanie na stanowisko sędziowskie nie powoduje sprzeczności z prawem takiej uchwały. Wystarczająca jest szczegółowa prezentacja kandydata rekomendowanego przez Radę, bez konieczności odnoszenia się do sylwetek wszystkich kandydatów biorących udział w procedurze konkursowej (wyroki Sądu Najwyższego z 5 września 2013 r., III KRS 212/13; z 21 października 2014 r., III KRS 50/14; z 15 lipca 2015 r., III KRS 32/15). Wbrew twierdzeniom skarżącej, Rada zaprezentowała przyczyny wyboru rekomendowanych do powołania na wolne stanowisko sędziowskie w Sądzie Rejonowym w Bielsku-Białej kandydatów odnosząc się do ich bogatego i różnorodnego doświadczenia zawodowego, wyróżniającej oceny dotychczasowej pracy i kwalifikacji oraz poparcia ze strony środowiska sędziowskiego. Rada nie miała obowiązku szczegółowego odniesienia się do sylwetki skarżącej, bowiem wystarczające jest zbiorcze ustosunkowanie się do kandydatur, których Rada postanowiła nie przedstawiać Prezydentowi RP z wnioskiem o powołanie do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego. Przedstawione przez Radę uzasadnienie jest wystarczające i wbrew twierdzeniom skarżącej poddaje się kontroli Sądu najwyższego w zakresie motywów, jakimi Rada kierowała się dokonując wyboru kandydatów na wolne stanowiska sędziowskie w Sądzie Rejonowym w Bielsku-Białej.

Sąd Najwyższy nie znalazł podstaw do uwzględnienia zarzutu naruszenia art. 33 ust. 1 ustawy o KRS. Ustawowym zadaniem Rady jest rozpatrywanie i ocenianie kandydatów do pełnienia urzędu sędziowskiego (wyroki Sądu Najwyższego z 15 lipca 2015 r., III KRS 32/15; z 21 lipca 2015 r., III KRS 36/15; z 21 lipca 2015 r., III KRS 37/15). Sąd Najwyższy nie może zastąpić Rady w tej roli, nie posiada bowiem kompetencji do merytorycznego rozpatrywania kwalifikacji zawodowych i moralnych kandydata, dlatego nie dokonuje także weryfikacji dokonanej przez Radę wyboru na urząd sędziego według reguł zasadności. Skarżąca, w uzasadnieniu zarzutu naruszenia art. 33 ust. 1 ustawy o KRS, zmierza do podważenia decyzji Rady z powodu swojego subiektywnego przekonania, że

jest lepszą kandydatką od kandydatów rekomendowanych do powołania na wakujące stanowiska sędziowskie w Sądzie Rejonowym w Bielsku-Białej. Dodatkowo skarżąca zarzuca Radzie dokonanie wyboru kandydatów na wolne stanowisko sędziowskie w oparciu o stanowisko Zespołu członków Rady przygotowane na posiedzeniu, które w subiektywnym odczuciu skarżącej trwało zbyt krótko, by możliwa była wszechstronna analiza sylwetek wszystkich kandydatów.

Odnosząc się do przekonania skarżącej, dotyczącego posiadania wyższych niż wybrani kandydaci kwalifikacji zawodowych podkreślić należy, że do kompetencji Rady należy badanie stopnia dojrzałości zawodowej kandydatów do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego, która to kompetencja obejmuje rozpatrywanie i ocenę kwalifikacji kandydatów ubiegających się o stanowisko (wyroki Sądu Najwyższego z 15 grudnia 2011 r., III KRS 27/11; z 15 września 2015 r., III KRS 48/15). Podstawowym kryterium oceny kandydata na wakujące stanowisko sędziego są jego kwalifikacje zawodowe i cechy osobowości (wyroki Sądu Najwyższego z 13 lipca 2012 r., III KRS 17/12; z 15 września 2015 r., III KRS 48/15). Z tych to przyczyn, dokonując badania zasadności odwołania wniesionego od uchwał Rady, Sąd Najwyższy przeprowadza kontrolę wyłącznie w zakresie ustalenia, czy przyjęte przez Radę kryteria selekcyjne, stosowane w stosunku do wszystkich uczestników procedury nominacyjnej są przejrzyste, jednolite i sprawiedliwe (wyrok Sądu Najwyższego z 15 września 2015 r., III KRS 48/15).

Nieuzasadniony jest także zarzut naruszenia art. 33 ust. 1 ustawy o KRS poprzez oparcie skarżonej uchwały na stanowisku Zespołu członków Rady, które to stanowisko zostało opracowane na posiedzeniu, które zdaniem skarżącej trwało zbyt krótko by możliwe było wszechstronne zbadanie sylwetek wszystkich kandydatów. Podkreślić należy, że Rada, biorąc pod uwagę dobro wymiaru sprawiedliwości, uznała argumentację przyjętą przez Zespół członków Rady za wystarczającą do podjęcia uchwały, w przedmiocie wystąpienia z wnioskiem o powołanie na wolne stanowiska sędziowskie w Sądzie Rejonowym w Bielsku-Białej rekomendowanych kandydatów.

W świetle powyższych rozważań nie można uwzględnić zarzutu naruszenia art. 33 ust. 1 ustawy o KRS, gdyż z uzasadnienia skarżonej uchwały wynika, iż Rada uznając stanowisko Zespołu członków Rady przyjęła, że dokonano wyboru najlepszych kandydatów na wakujące stanowiska sędziowskie w Sądzie Rejonowym w Bielsku-Białej. W przywołanym uzasadnieniu Rada zawarła twierdzenie, że po dokonaniu analizy doświadczenia zawodowego, dotychczasowych kwalifikacji zawodowych i poparcia ze strony środowiska sędziowskiego żadna z pozostałych kandydatur nie była tak dobra, jak kandydatura rekomendowanych kandydatów. Zatem Rada, po uwzględnieniu wszystkich wymienionych w uchwale kryteriów, istotnych z punktu widzenia pełnienia służby na stanowisku sędziego oraz biorąc pod rozagę dobro wymiaru sprawiedliwości uznała, że kandydatury wybranych przez nią osób są „lepsze” od kandydatur pozostałych uczestników tego postępowania konkursowego, w tym skarżącej. Wybór dokonany w ten sposób przez Radę uchyla się spod kontroli Sądu Najwyższego.

Odnosząc się do zarzutu naruszenia art. 2, art. 32 ust. 1 i art. 60 Konstytucji RP należy podkreślić, że sądowa kontrola postępowania prowadzonego przez Radę, w zakresie zgodności tego postępowania z powyższymi przepisami Konstytucji RP sprowadza się do dokonania oceny, czy wszyscy kandydaci na stanowisko sędziowskie byli traktowani jednakowo oraz czy żaden spośród nich nie był dyskryminowany. Art. 60 Konstytucji RP ustanawia ochronę formalnego dostępu do służby publicznej, który wiąże się bezpośrednio z przestrzeganiem jednolitych kryteriów i procedur postępowania, a nie samą oceną kwalifikacji, czy też wiarygodności danej osoby z punktu widzenia kryteriów stosowanych w ramach tego postępowania. Sądowa kontrola postępowania konkursowego na wolne stanowisko sędziowskie powinna zatem obejmować kontrolę postępowania przed Radą, pod względem jej zgodności z prawem, musi się zatem ograniczać do oceny zgodności z prawem zastosowanej do oceny kandydatury lub kandydatur procedury i w efekcie przedstawienia Prezydentowi RP wniosku o powołanie lub odmowy objęcia danego kandydata takim wnioskiem (wyrok Sądu Najwyższego z 15 lipca 2015 r., III KRS 32/15).

Biorąc pod uwagę powyższe Sąd Najwyższy stoi na stanowisku, wbrew opinii skarżącej, że kryteria przyjęte przez Radę do oceny kandydatów na wolne stanowiska sędziowskie i umotywowane w uzasadnieniu uchwały są przejrzyste i jednoznaczne, co nie daje podstaw do uwzględnienia zarzutu naruszenia art. 2, art. 32 ust. 1 i art. 60 Konstytucji RP. Ponadto, zawarte w uzasadnieniu zaskarżonej uchwały wyjaśnienia Rady nie zawierają również niczego, co można by uznać za dyskryminację skarżącej, świadczącą o naruszeniu art. 32 ust. 1 Konstytucji RP.

Nieuzasadniony okazał się także zarzut naruszenia art. 35 ust. 2 ustawy o KRS. Skarżąca w uzasadnieniu naruszenia ww. przepisu, podnosi że ocena kwalifikacji zawodowych kandydatów została sprowadzona jedynie do oceny sędziów wizytatorów, podczas gdy powinna ona obejmować wszystkie elementy. Następnie zaznacza, że przy ocenie doświadczenia zawodowego Rada wzięła pod uwagę jedynie wieloletnią pracę w wymiarze sprawiedliwości, a nie różnorodne zajęcia wykonywane przez kandydatów. Na końcu zaś skarżąca przechodzi do wykazania naruszenia art. 35 ust. 2 ustawy o KRS motywując to jedynie swoim subiektywnym przekonaniem co do spełnienia podstawowych kryteriów w stopniu wyższym niż kandydaci rekomendowani przez Radę.

Z uzasadnienia skarżonej uchwały nie wynika, aby przy ocenie kandydatów na wolne stanowisko sędziowskie z punktu widzenia kryterium kwalifikacji zawodowych Rada ograniczyła się jedynie do oceny dokonanej przez sędziów wizytatorów, zarzut ten zatem nie zasługuje na uwzględnienie. Nieuprawnione jest także twierdzenie skarżącej, że Rada oceniając doświadczenie zawodowe kandydatów wzięła pod uwagę jedynie wieloletni staż pracy w wymiarze sprawiedliwości, podczas gdy powinna ocenić różnorodność podejmowanych przez kandydatów zajęć. Zarzut ten obalić można odwołując się bezpośrednio do uzasadnienia skarżonej uchwały, w którym prezentowane jest różnorodne, także pozaprawnicze doświadczenie zawodowe wybranych przez Radę kandydatów.

Przechodząc do ostatniego, z podniesionych przez skarżącą zarzutów Sąd Najwyższy stwierdza, że także i ten zarzut nie ma uzasadnionych podstaw. Skarżąca zmierza bowiem do wykazania, że posiada w jej odczuciu lepsze, niż wybrani kandydaci kwalifikacje do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego. Po raz kolejny podkreślić należy, że rolą Sądu Najwyższego w postępowaniu

odwoławczym jest badanie, czy Rada w odniesieniu do wszystkich uczestników postępowania konkursowego zastosowała przejrzyste, jednolite i sprawiedliwe kryteria oceny, nie jest zaś powołany do badania kwalifikacji zawodowych i moralnych kandydatów (wyroki Sądu Najwyższego z 15 grudnia 2011 r., III KRS 27/11; z 15 września 2015 r., III KRS 48/15). Z uzasadnienia skarżonej uchwały wynika, że Rada, rozpatrując kandydatury na wolne stanowiska sędziowskie rozważyła wszystkie okoliczności dotyczące poszczególnych uczestników procedury konkursowej, rzutujące na ocenę ich predyspozycji zawodowych do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego. W szczególności Rada wzięła pod uwagę kwalifikacje kandydatów, doświadczenie zawodowe oraz poparcie wyrażone przez środowisko sędziowskie, a także szczegółowo je opisała. Należy zatem przyjąć, że po dokonaniu wszechstronnej analizy sylwetek wszystkich kandydatów Rada, biorąc pod uwagę przyjęte przez siebie i umotywowane kryteria oraz dobro wymiaru sprawiedliwości, dokonała wyboru „najlepszych” w jej ocenie kandydatów na wolne stanowiska sędziowskie w sądzie rejonowym w Bielsku-Białej. Także i zatem w tym zakresie zarzut naruszenia art. 35 ust. 2 ustawy o KRS okazał się nieuzasadniony.

Mając powyższe na względzie Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji.